

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Kuusalu Vallavalitsus
vallavalitsus@kuusalu.ee
Mõisa tee 17, Kiiu alevik, Kuusalu vald
74604 Harju maakond

21.07.2025 nr 5.1-3/19008-1

ETTEKIRJUTUS

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht: 21.07.2025 Tallinn

Vabariigi Valitsemise seaduse (VVS) § 75¹ lõige 4 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 27.02.2025 käskkirja nr 30 alusel, arvestades menetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, teeb Sotsiaalkindlustusameti üldosakonna järelevalve talituse peaspetsialist (järelevalve) Merlin Veinberg Kuusalu Vallavalitsusele (registrikood 75033496, aadress Mõisa tee 17, Kiiu alevik, Kuusalu vald, 74604 Harju maakond) ettekirjutuse järgmiste kohustustega:

Resolutsioon:

- 1. Tagada, et Kuusalu Vallavalitsuses töötavad lastekaitsetöötajad, kes vastavad lastekaitseseaduses sätestatud nõuetele.**

Õiguslik alus: Lastekaitseseadus (Lasteks) § 19 lõige 2, mille kohaselt peab lastekaitsetöötaja hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest omandama sotsiaaltöötaja kutset spetsialiseerumisega lastekaitsele.

Tähtaeg: 31.12.2025.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 1000 eurot.

- 2. Tagada, et Kuusalu Vallavalitsuses töötavad sotsiaaltöötajad, kellel on vähemalt vastav erialane ettevalmistus ja kõrgharidus arvestades, et hiljemalt 01.07.2026 peavad sotsiaaltöötajad vastama sotsiaalhoolekande seaduse §s 16¹ sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötajale kehtestatud nõuetele.**

Õiguslik alus: Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 4 punkt 3, mille kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav isik, kellel on vastav erialane ettevalmistus ja kõrgharidus.

SHS § 16¹, mille kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaaltöötajana ametisse nimetada isiku, kellele on kutseseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. SHS 160 lõike 41 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötaja ettevalmistus vastama SHS §-s 16¹ sätestatud nõudele hiljemalt 2026.aasta 1. juuliks.

Tähtaeg: 31.12.2025.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet VVS § 75¹ lõike 4 alusel adressaadi suhtes sunniraha 500 eurot.

Kui ettekirjutuse adressaat jätab ettekirjutuse määratud tähtajaks täitmata, tuleb sunniraha tasuda Rahandusministeeriumi arvelduskontole SEB Pank EE891010220034796011 või Swedbank EE932200221023778606, maksekorralduse viitenumber on 2800048574 ja selgituses märkida sunniraha määranud asutuse nimi, ettekirjutuse number ja sõna "sunniraha".

Ettekirjutuse täitmisest või sunniraha tasumisest palume informeerida Sotsiaalkindlustusametit kirjalikult postiaadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või digitaalselt allkirjastatud dokumendina elektronposti aadressil info@sotsiaalkindlustusamet.ee või merlin.veinberg@sotsiaalkindlustusamet.ee **10 päeva jooksul** arvates ettekirjutuses määratud täitmise tähtajast.

Vabatahtlikult tähtajaks sunniraha tasumata jätmise puhul nõutakse sunniraha sisse asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 15 lõike 1 kohaselt täitemenetluse seadustikus sätestatud korras nagu kohtuotsusest tulenev rahaline nõue. Seega lisandub sunnirahale selle vabatahtliku tähtaegse mittetasumise korral kohtutäituri tasu. Sunniraha tasumine ei võta adressaadilt kohustust ettekirjutus täita ning täitmata kohustuste eest võib sunniraha rakendada korduvalt.

Vaidlustamisviide

Juhul, kui haldusakti adressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada vaie Sotsiaalkindlustusametile või kaebus halduskohtule 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaide või kaebuse esitaja vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

Menetluskäik ja põhjendused

Sotsiaalkindlustusamet algatas 21.03.2025 järelevalvemenetluse Kuusalu Vallavalitsuse lastekaitsetöö ja korraldatavate sotsiaalteenuste kvaliteedi üle. Järelevalve teostamisel kontrolliti Kuusalu Vallavalitsuse lastekaitsetöötajate vastavust lastekaitseaduse (LasteKS) §des 19 ja 20 sätestatud nõuetele, hinnati, kas kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi KOV) on loonud tingimused lastekaitse töö tegemiseks ning analüüsiti lastekaitsetöö menetlusi. Samuti kontrolliti KOVi korraldatavate täisealiste sotsiaalteenuste (koduteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus (ÜHteenus), tugiisikuteenus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus ja eluruumi tagamise teenus) korraldamist ja kättesaadavuse tagamist.

Järelevalve tulemused on kirjeldatud järelevalve 20.06.2025 aktis nr 5.1-3/16935-1. Järelevalve käigus tuvastati, et Kuusalu Vallavalitsus ei ole täitnud kõiki LasteKSis ja SHSis sätestatud nõudeid ja kohustusi.

Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenevalt otsustavad ja korraldavad kõiki kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt. Kohalikule omavalitsusele võib panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Riik on kohalikule omavalitsusele pannud esiteks LasteKSiga kohustused ja ülesanded laste õiguste ja heaolu tagamisel ning lastekaitse korraldamisel, võttes arvesse sihtrühma haavatavust. Teiseks, SHSiga abivajavatele inimestele sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamise kohustuse, võttes arvesse sihtrühma haavatavust. Kohalik omavalitsus on esimene asutus, kellele poole on lastel või abivajavate laste vanematel või täisealistel abivajajate võimalus pöörduda ning abi saada. Kui kohalik omavalitsus ei taga talle seadusega pandud kohustuste täitmist, jäävad abivajavad või hädaohus olevad lapsed ilma professionaalse abita ning pikemas perspektiivis mõjutab see oluliselt nende toimetulekut. Kohaliku omavalitsuse üks põhimõtteid on seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel.

1. Kuusalu Vallavalitsuse teenistuses on kaks lastekaitsetöötajat, kes ei vasta lastekaitseaduse § 19 lõikes 2 sätestatud nõuetele.

Kuusalu Vallavalitsusel on esmane vastutus tagada LasteKS § 17 ülesannete täitmiseks vajalikud lastekaitsetöötajad (s.o lapse õiguste ja heaolu tagamise ülesandeid täitvad ametnikud), kes muuhulgas peavad vastama ka seaduses sätestatud nõuetele. LasteKS §-des 19-20 on kehtestatud nõuded lastekaitsetöötajate hariduse ja pädevuse ning lastega töötamise piirangute osas.

Lastekaitsetöötajate profiil ja pädevusvaldkond on laiapõhjaline – mis teadmiste ja oskuste valdkondi see täpsemalt sisaldab, on võimalik tuvastada pädevus- ehk kompetentsiraamistike abil. Kutse omandamine aitab lastekaitsetöötajal enda tööd analüüsida, tööalaselt arendada ning saada selgust olemasolevate ja arendamist vajavate oskuste vahel. Nõutavad kutsekompetentsid (teadmised, oskused, kogemused ja hoiakud) vastavad sotsiaaltöötaja kutsestandardile. Kutse omandamine kinnitab lastekaitsetöötaja pädevust ning vastavust seaduses kehtestatud nõuetele.

LasteKS § 19 jõustus pärast nelja-aastast ooteaega 01.01.2020 ja käsitleb lastekaitsetöötajale esitatavaid haridusnõudeid ja kutse omandamise kohustust. Kehtiva LasteKS § 19 lõike 1 kohaselt peab lastekaitsetöötajal olema erialane ettevalmistus ja kõrgharidus ning § 19 lõike 2 kohaselt peab lastekaitsetöötaja hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest omandama sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele. Lastekaitsetöötajale esitatavad nõuded ja nende rakendamine sätestati LasteKSis seaduse jõustumisel 01.01.2016 ning Kuusalu Vallavalitsus pidi nimetatud nõuetest olema teadlik sellest ajast arvates, sealhulgas pidi nimetatud asjaolu ka lastekaitsetöötajate teenistusse võtmisel arvestama.

Kuusalu Vallavalitsuses töötavad lastekaitsetöötajatena Helle Soots (alates 28.08.2017) ja Kristiina-Raivi Vilepaju (alates 01.11.2018), kes pidid kutse omandama hiljemalt 01.01.2022. Kuna lastekaitsetöötajad ei ole omandanud nimetatud kuupäevadeks sotsiaaltöötaja kutset spetsialiseerumisega lastekaitsele, siis ei vasta nad lastekaitsetöötajale esitatud nõuetele.

Sotsiaalkindlustusamet ei saa teha järeleandmise seaduses sätestatud nõuete kontrollimisel. Ettekirjutuse täitmise eesmärgiks on tingimuste loomine lastekaitsetöö tegemiseks Kuusalu vallas, et tagada lastekaitseaduses sätestatud ülesannete täitmine nõuetele vastavate lastekaitsetöötajatega, mis on oluline laste õiguste ja heaolu tagamisel.

2. Kuusalu Vallavalitsuse teenistuses on sotsiaaltöötaja, kes ei vasta sotsiaalhoolekande seaduse § 4 punktis 3 sätestatud nõuetele.

Kuusalu Vallavalitsusel on esmane vastutus tagada sotsiaalhoolekande ülesannete täitmiseks sotsiaaltöötajate olemasolu, kes muuhulgas peavad vastama seaduses kehtestatud nõuetele. Tulenevalt SHS § 4 punktist 3 peab sotsiaaltöötajal olema vastav erialane ettevalmistus ja kõrgharidus. Kehtiva regulatsiooni kohaselt võib sotsiaaltöötajana töötada mistahes kõrgharidusega inimene, kui tal on erialane ettevalmistus.

08.05.2022 jõustusid kohalikus omavalitsuses töötava sotsiaaltöötaja ettevalmistusnõuded, mille kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaaltöötajana ametisse nimetada isiku, kellele on kutseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. Alates 01.07.2026 peab kõigil kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajatel olema kutseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon (SHS § 16¹, SHS § 160 lõige 41).

Sotsiaaltöötajale täpsemate tingimuste seadmisel anti neile sotsiaaltöötajatele, kellel puudub erialane kõrgharidus või sellele vastav kvalifikatsioon või sotsiaaltöötaja kutse, nõuetele vastava kvalifikatsiooni omandamiseks 4-aastane üleminekuajaks alates seadusemuudatuse jõustumisest. Seejuures on kutset võimalik taotleda nii erialase kõrgharidusega inimestel, kui ka VÕTA programmi alusel. Viimase puhul on tingimusteks mitteerialane kõrgharidus ja tööstaaž sotsiaaltöötajana vähemalt kaks aastat ning viimase viie aasta jooksul erialaste

täienduskoolituste läbimine vähemalt 130 tundi, millest vähemalt 30 tundi on seotud valitavate kompetentside ja spetsialiseerumistega.

Järelevalvemenetluses kogutud tõenditest (Töötamise register) nähtub, et Kuusalu Vallavalitsuses töötab alates 13.03.2006 sotsiaaltoetuste spetsialist Ene Rebane, kellel puudub kõrgharidus. Kuusalu Vallavalitsuse kodulehel on avalikustatud vallavanema 05.05.2025 käskkirjaga nr 2-5/8 kinnitatud sotsiaaltoetuste spetsialisti [ametijuhend](#), mille kohaselt on keskeriharidusega teenistujal õigus asendada hoolekandespetsialiste ja juhtivat hoolekandespetsialisti. Teenistuskohustuste hulka kuulub vallaelanike nõustamine, riikliku toimetulekutoetuse arvestamine, määramine ja toetuste väljamaksu dokumentide allkirjastamine. Ülesannetest tulenevalt teeb Ene Rebane sotsiaaltööd ning ta on käsitletav sotsiaaltöötajana SHS § 4 punkti 3 mõistes.

Lähtudes eeltoodust ja järelevalvemenetluse käigus tuvastatud asjaoludest, on ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemine põhjendatud.

VVS § 75¹ lõike 4 kohaselt on sunniraha ülemmäär 9600 eurot, kuid Sotsiaalkindlustusamet ei määra ettekirjutuse täitmiseks sunniraha ülemmäära. Arvestades, et ettekirjutuses osundatud rikkumised mõjutavad sotsiaal- ja lastekaitsetöö kvaliteeti, siis määrab Sotsiaalkindlustusamet sunniraha suuruseks kokku 1500 eurot.

Ettekirjutuse tähtaeg ja sunniraha määramise hoiatus on konkreetsel juhul proportsionaalne ja nõuetele vastavate lastekaitsetöötajate ja sotsiaaltöötaja tagamiseks vähem koormavad abinõud puuduvad. Sunniraha hoiatus on kohustuste täitmise tagamise meede ja seda rakendatakse juhul kui ettekirjutus jäetakse hoiatuses märgitud tähtaja jooksul täitmata.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 andis Sotsiaalkindlustusamet võimaluse enne ettekirjutuse tegemist Kuusalu Vallavalitsusel esitada oma arvamus ja vastuväited kavandatava ettekirjutuse kohta hiljemalt 11.07.2025 (20.06.2025 kiri nr 5.1-3/8386-8).

21.07.2025 seisuga Kuusalu Vallavalitsus arvamusi ja vastuväiteid kavandatava ettekirjutuse kohta ei esitanud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Merlin Veinberg
peaspetsialist (järelevalve)